

Posudek školitele; Rigorozní práce –

Mgr. Petra Čížková: Mediální obraz číhošťského zázraku v proměnách času

UK v Praze, FSV, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Praha 2010, 144 stran textu + 39 stran příloh.

Nemohu tento posudek začít jinak, než konstatováním, že jak jsou poctivě konzultující studenti pro své školitele požehnáním v čase vzniku práce, stávají se krušným břemenem v čase jejího posuzování. Do posudku totiž není co sdělit. A tak je tomu i v případě Petry Čížkové – vše podstatné jsme si již řekli. Jakkoliv navíc soudím, že pro posouzení výsledného textu je proces jeho vznikání irelevantní, nemohu nepřipomenout, že posuzovaná rigorózní práce úzce navazuje na práci diplomovou, kterou jsem měl možnost vést jako konzultant. Jak v případě původního textu, tak v případě jeho rozsáhlé revize do současného tvaru pracovala Petra Čížková souvisle a konzistentně, a tak snad mohu shrnout, že nad textem společně přemýšlíme už téměř čtyři roky. Přesto se vyjma obecně formulovaného konstatování, že posuzovanou práci zřetelně prostupuje mimořádná autorčina pracovitost a píle, pokusím hledat i nepodařená místa.

Pravděpodobně nejširší diskuzi jsme s Petrou Čížkovou vedli nad strukturou práce a i v tomto bodě musím výsledný tvar označit za přijatelný. Jakkoliv sice nevnímám posuzovanou práci jako lehce uchopitelnou a tuším, že by bylo možné nalézt srozumitelnější strukturu výklad, uvědomuji si, že jsem sám navzdory řadě společných úvah nedokázal žádné lepší řešení nabídnout. A tak se autorka rozhodla podržet výklad vrstvený do tří vyšších celků odpovídajících použité metodě a při jejich přiblížení a v jejich rámci pak již postupovat v zásadě chronologicky. Svou práci podrobně a přehledně rozčlenila do deseti kapitol o 36 oddílech a více než 70 nižších celcích. Čtenář se tak v její práci je schopen orientovat. O to lépe, že v rámci jednotlivých celků je výklad logický a nezatěžuje čtenáře nesouvisejícími informacemi. A tak zůstanu u jediné výhrady – jako zbytečné až matoucí se mi jeví podrobnější členění u oddílů, které mají pouze jednu hierarchicky nižší součást (např. oddíl 4.1. novinová kampaň se stává pouze z pododdílu 4.1.1 Toufarovo doznání, dále též 1.2, 6.2, 10.3, 10.4 a 10.11).

Nejsem si jistý nakolik při posuzování rigorózní práce dbát na formální vztah tezí a výsledku, ať si ale o tomto vztahu obecně myslíme cokoliv, v případě posuzované práce asi žádné pochybnosti o dodržení závazků z tezí nastat nemohou. Petra Čížková podala obsáhlé teze (možná až příliš – na 14 stran), které bezezbytku dodržela.

K samotné výpovědi mohu jen zopakovat některé své dřívější závěry: Posuzovaná práce je velmi silná ve své materiálové části – autorce se podařilo jak sbírat rozhodující archivní materiály, tak provést řízené rozhovory s pamětníky i načíst a zpracovat v zásadě všechnu důležitou sekundární literaturu k tématu přímo číhošťského zázraku. V rovině materiálového založení práce tedy nevidím žádné větší rezervy a Petra Čížkové zde zaslouží ocenění za důslednost. Naopak prostor pro zlepšení lze určitě hledat v autorčině přístupu k obecně historickému a především mediálně teoretickému kontextu. Zde bych si uměl představit rozsáhlejší základnu pro zakotvení i zarámování výkladu do soudobého historiografického i mediálního bádání.

Ani napodruhé jsem se nesžil s autorčinou modifikací obsahové analýzy, ale znovu zopakují, že postupuje metodologicky čistě a že má na tento autorský záměr plné právo. Jen si nejsem jistý, zda takto ortodoxně pojaté testování skutečně smysluplně měří. Zda se Petra Čížková ve výsledku spíše nesnaží dodržet metodu, než něco zjistit. Či jinými slovy: obsahovou analýzu pojala tak, že nepřekvapivě potvrdí nevyzývavě postavené hypotézy. Je to správně, ale určitě by bylo možné z tématu i metody vydupat víc. Metodický vstup v kapitole 10.5 je přesvědčivý, čtenář by ale možná ocenil spíše zařazení kompletního znění kódovací knihy do přílohy.

Oproti diplomové práci zcela nová kapitola 9 věnovaná filmovému zpracování číhošťských událostí práci obohacuje a soudím, že bylo ku prospěchu výkladu, že autorka konzultovala též s pedagogy FAMU.

K jazykovým náležitostem mám výhrady pouze minimální (týkající se např. práce s mezerami a pomlčkou/spojovníkem, či s tečkami v citacích) – práce zjevně (a v případě Petry Čížkové pro mě nepřekvapivě) prošla pečlivou korekturou. Ocenění zaslouží také autorčina schopnost odolat svodům newspeaku – svěst dobovou terminologií se nechává jen místy (např. zdůraznění na konci prvního odstavce na s. 9). Tato odolnost je o to cennější, že byla pro autorku nesamozřejmá a musela si ji osvojit. K ostatním formálním náležitostem není co dodat. Autorka cituje správně, z většiny účelně a jednotně, dodržuje citační normu. S problematickou nutností citovat pamětníky si poradila zdařile, jedinou výtku k poznámkovému aparátu tak zůstává nesouhlas s poněkud otrockým opakováním celého odkazu – nicméně nepoužívat zavedený úzus úplné první citace a zkrácených všech dalších se autorka rozhodla po zralé úvaze a toto její (autorské) rozhodnutí jí nemohu nijak dalekosáhle vymlouvat, protože smysl citování se takto nijak neztrácí. K seznamu zkratk nemám výhrady. Práci vhodně a názorně doplňuje rozsáhlá dokumentační příloha. Bibliografie je ukázková – členění užitých prací a dokumentů na literaturu, diplomové práce a prameny

s jejich dalším tříděním na archivní zdroje, rozhovory s pamětníky, seznam použitých článků v periodících, filmovou tvorbu, internetové zdroje a právní předpisy je přísně účelné a ve vztahu k práci efektivní a konzistentní. Neodpustím si ale opět poznamenat, že máme s Petrou Čížkovou prostě každý jinak ustrojený smysl pro strukturu. Já bych Akční program, či Košický vládní program třídil jako prameny a naopak filmovou tvorbu, či internetové zdroje by si zas jako podkategorii pramenů asi nenadefinoval.

Shrnu-li: Petra Čížková ukázala schopnost vyhledat, utřídit a kriticky číst a citovat prameny i sekundární literaturu, vhodně je konfrontovat s výkladem pamětníků a konečně i schopnost shromážděné poznatky analyzovat a syntetizovat a také kultivovaným způsobem vyložit. Posuzovaná rigorózní práce je obsahově originální a přínosná, a rozhodně tak přispívá ke studiu českých médií.

Petra Čížková prokázala, že ovládá schopnosti a dovednosti příslušné odbornému diskurzu, její rigorózní práce svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná kritéria, a proto ji s radostí **doporučuji k obhajobě.**

